

Οι Εξελίξεις στο Γεωστρατηγικό Περιβάλλον του Ισραήλ και της Μέσης Ανατολής: Προοπτικές Σταθεροποίησης Μετά την Εκλογή Μπάρακ Ομπάμα

Ιωάννης Θ. Μάζης¹

Περίληψη

Το παρόν κείμενο, χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία της Συστημικής Γεωπολιτικής Αναλύσεως (Systemic Geopolitical Analysis), προσεγγίζει το ζήτημα των δυνατοτήτων σταθεροποίησης του γεωστρατηγικού περιβάλλοντος του Ισραήλ θεωρώντας ότι η διανυσμένη συγκυρία παρουσιάζει ιδιαίτερη ευπάθεια αναφορικά με τη βελτίωση της σταθερότητας στο κομβικό αυτό σημείο για τις γεωστρατηγικές ισορροπίες της Μέσης Ανατολής.

Στο παρόν κείμενο ορίζονται τα κατώτερω τρία, γεωστρατηγικής φύσεως και μέσου Συστημικού επιπέδου² δεδομένα, αλλά με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της προ-Ομπάμα εποχής:

i) του διατηρουμένου συγκρουσιακού κλίματος μεταξύ Ρ.Κ.Κ. και τουρκικών στρατευμάτων στην Ν/Α Τουρκία και στο Β. Ιράκ με τις επακόλουθες τουρκικές επιθέσεις,

ii) της διαφαινομένης αστάθειας στο Ν. Λίβανο όπου η ανάμειξη της Δαμασκού προκαλεί αντιδράσεις από πλευράς της χειραφετημένης πλέον, και με υψηλό κύρος στους σιτικούς πληθυσμούς της χώρας, Χεζμπολά. Τα γεγονότα αυτά δεν επιτρέπουν την σταθεροποίηση των όποιων θετικών υπερουστημικών και ενδοσυστημικών πολιτικο-οικονομικών συντελεστών της παρούσας συγκυρίας και

iii) της υπάρχουσας στασιμότητας στη δυναμική της Αναπόλεως (26-28 Νοεμβρίου 2007), λόγω της αμφισήμου στάσεως της Δαμασκού.

Λέξεις-Κλειδιά: Συρο-ισραηλινές συνομιλίες και σχέσεις, ισραηλο-παλαιστινιακές σχέσεις, ισραηλο-ελληνικές σχέσεις, ισραηλο-ιρανικές σχέσεις, Finul II, Συστημική Ανάλυση των Μεσανατολικών Στρατηγικών Ισορροπιών.

¹ Ο Ιωάννης Μάζης είναι Καθηγητής Οικονομικής Γεωγραφίας-Γεωπολιτικής του Ιονίου Πανεπιστημίου

² Σ.Σ.: δηλ. επιπέδου Συστήματος/system level

A' ΜΕΡΟΣ: Συστημική Συγκρότηση του Γεωπολιτικού Συμπλόκου (Geopolitical Complex):

Από πλευράς μεθοδολογικής, η περιγραφή της συστημικής συγκροτήσεως του υπό εξέταση γεωπολιτικού Συμπλόκου αποδεικνύει ότι οι θετικές δυναμικές που διαμορφώνονται σε επίπεδο Συστήματος, κατά τους τελευταίους μήνες είναι αυτές που οφείλονται:

i) στην ελληνο-αμερικανο-ισραηλινή αμυντική συνεργασία, γεγονός που ενισχύει τους δεσμούς εμπιστοσύνης μεταξύ Αθήνας και Τελ Αβίβ. Οι δεσμοί αυτοί μπορούν να λειτουργήσουν ως θετικοί συντελεστές υπέρ της ελληνικής και ελληνοκυπριακής πλευράς για την επίτευξη μιας αξιοπρεπούς λύσεως στο Κυπριακό, το οποίο στην περίπτωση αυτή πρέπει να αναλυθεί και στην πτυχή του η οποία έχει να κάνει με το ρόλο της Μεγαλονήσου για την ισραηλινή εθνική ασφάλεια. Ο παράγοντας αυτός συνήθως δεν λαμβάνεται υπόψη από την ελλαδική και ελληνοκυπριακή πλευρά ενώ αξιοποιείται τα μέγιστα από την Τουρκοκυπριακή πλευρά. Το ζητούμενο είναι οι συντελεστές αυτοί να τύχουν εκμεταλλεύσεως και να μην απολεσθούν άνευ αξιοποιήσεως από την Ελληνοκυπριακή πλευρά.

ii) Η θετική πορεία της ομαλοποιήσεως στο Ιράκ συμβάλλει προς την γενικότερη διευθέτηση των ανταγωνισμών στην περιοχή. Ο ρόλος της Τεχεράνης στην περίπτωση των σιτών του Νότιου Ιράκ δεν είναι αμελητέος και καταδεικνύει, παρά την υπάρχουσα ένταση των Ιρανο-αμερικανικών σχέσεων, την υπάρχουσα πρόθεση ορισμένων ισχυρών, όσο και ορθολογικών κύκλων της Τεχεράνης, οι οποίοι δεν ανήκουν στην σφαίρα επιρροής του Προέδρου Αχμαντιντζάντ, για μια εξομάλυνση εις το μέλλον των αμερικανο-ιρανικών σχέσεων³ και

iii) οι διεξαγόμενες Συρο-ισραηλινές συνομιλίες

Ως Υπερσυστημικού επιπέδου/ Supersystemic level μεταβλητές της εν λόγω διαδικασίας θεωρούνται αφ' ενός:

³ Το γεγονός αυτό είναι αντιληπτό από την αμερικανική πλευρά, πράγμα που έγινε αισθητό και στην περίπτωση της εκτελέσεως της θανατικής ποινής του Σαντάμ Χουσεϊν αλλά και στη διαρροή της Ν.Ι.Ε's στον αμερικανικό και διεθνή Τύπο στις 3/12/2008

i) η διαφαινομένη αμερικανική αντίθεση της απερχομένης διακυβερνήσεως Μπούς στη δυναμική των Συρο-Ισραηλινών συνομιλιών ειρήνευσης, τάση η οποία ελπίζεται να αναστραφεί με την διακυβέρνηση Ομπάμα αλλά και αφετέρου:

ii) η ρωσική στρατηγική προοπτική στο Ευρωπαϊκό πολιτικο-οικονομικό σύμπλοκο, το οποίο με τη σειρά του δύναται να επιδρά θετικά στα ζητήματα:

ii.1.) της επιλύσεως του Ισραηλο-παλαιστινιακού προβλήματος, όπως και

ii.2.) επί των Συρο-ισραηλινών σχέσεων, και επί της αρχής «εδάφη έναντι ειρήνης».

Στο ανωτέρω Υπερσύστημα/Supersystem δημιουργούνται ορισμένες αρνητικές δυναμικές, λόγω:

i) της μονομερούς αποσχίσεως του Κοσόβου μακράν και πέραν της νομίμου διεθνοδικαιικής βάσεως και

ii) της προσενηθείσας εξ αυτού του προηγούμενου αποσχίσεως της Ν. Οσετίας και Αμπχαζίας, επίσης μακράν και πέραν της νομίμου διεθνοδικαιικής βάσεως και την εγγραφή των στη σφαίρα της γεωστρατηγικής επιρροής της Μόσχας⁴.

i) Προσδιορισμός του Γεωπολιτικού Παράγοντος

(Geopolitical factor): Στην υπό εξέταση περίπτωση ως γεωπολιτικός παράγων θεωρείται η ενδοσυστημική συμπεριφορά του ισραηλινού εθνικοκρατικού δρώντος σε συσχετισμό με τους ανταγωνιστικούς ενδοσυστημικούς εθνοτικούς (Παλαιστίνιοι) και εθνικοκρατικούς (Ιράν, Συρία, Λίβανος) δρώντες και τον μη ανταγωνιστικό συστημικό εθνικοκρατικό δρώντα της Ελλάδος.

Στο σχηματισμό πλήρους εικόνας της Συμπεριφοράς του Γεωπολιτικού Παράγοντος στο υπό εξέταση γεωπολιτικό Σύμπλοκο θα ληφθούν υπόψη και οι επ' αυτού επιρροές ισχύος των υπερσυστημικών

⁴ Σ.Σ.: Ο γράφων είχε προβλέψει το ενδεχόμενο από τον Ιανουάριο του 2008, σε συνέντευξή του στην Ελένη Τσερεζόλε, που δημοσιεύθηκε ως άρθρο στην «Κυριακάτικη Αυγή», Σάββατο 5 Ιανουαρίου 2008, με τίτλο: «Το γεωπολιτικό τοπίο στην ευρύτερη Μέση Ανατολή και στα Βαλκάνια».

εθνικοκρατικών διεθνών δρώντων οι οποίοι λειτουργούν σε υπερσυστημικό Επίπεδο. Οι δρώντες αυτοί ονομάζονται «Υπερδρώντες» και είναι οι Η.Π.Α., η Ρωσία, η Κίνα και η Ε.Ε. (η Ε.Ε. συμπεριλαμβάνεται λόγω της εμπλοκής της στην Finul II, στο Νότιο Λίβανο, μετά τα γεγονότα του θέρους του 2006). Αμέσως μετά τον ανωτέρω προσδιορισμό, προκύπτει αβιάστως και ο προσδιορισμός της Συστημικής Συγκροτήσεως του Γεωπολιτικού μας Συμπλόκου, ως εξής:

ii) Προσδιορισμός Γεωπολιτικού Υπερσυστήματος (Geopolitical Supersystem): Πρόκειται για το τετράγωνο συσχετισμού μεσανατολικών επιρροών ισχύος Η.Π.Α.-Ρωσίας-Κίνας-ΕΕ στην περιοχή της Ευρύτερης Μέσης Ανατολής.

iii) Προσδιορισμός Γεωπολιτικών Συστημάτων (Geopolitical Systems): Πρόκειται για τα Συστημικά Δίπολα: i) Ισραήλ-Παλαιστίνιοι, ii) Ισραήλ-Συρία, iii) Ισραήλ-Ιράν, iv) Ισραήλ-Λίβανος και v) Ισραήλ-Ελλάδα .

Β' ΜΕΡΟΣ: Ανάλυση

I) Ανάλυση του Συστημικού Διπόλου (Systemic Dipole): Ισραήλ-Παλαιστίνιοι

a) Ιστορικό Προηγούμενο: Η συνάντηση της Τάμπα τον Ιανουάριο του 2001 κατέγραψε μια σημαντική δέσμη προτάσεων του τότε πρωθυπουργού του Ισραήλ Γιεχούντ Μπάρακ προς τον Γιάσερ Αραφάτ κάνοντας την τελευταία προσπάθεια άρσης του αδιεξόδου από πλευράς Τελ Αβίβ. Ο Αραφάτ εκτίμησε εσφαλμένα τις δυνατότητες ενισχύσεως της διαπραγματευτικής του θέσεως λόγω της εκρήξεως της Δεύτερης Ιντιφάντα και του ότι η άνοδος των Ρεπουμπλικανών στην εξουσία του Λευκού Οίκου θα αποτελούσε έναν επιπλέον ευνοϊκό παράγοντα για την Παλαιστινιακή πλευρά. Τα λάθη του αυτά συνέβαλαν, παρά την θέλησή του, στη θριαμβευτική επιστροφή του Σαρόν στις πρόωρες εκλογές (6-02-2001) που ακολούθησαν στο Ισραήλ.

b) Υπάρχουσα Συγκυρία: Σήμερα, ο απερχόμενος πρωθυπουργός και διάδοχος του Σαρόν στο Καντίμα, κ. Γιεχούντ Ολμέρτ στην αποχαιρετιστήρια συνέντευξη του στην εφημερίδα «Γιεντόθ Αχρονότ» επιστρέφει στην δέσμη προτάσεων της Τάμπα: Θεωρεί αναγκαία την επιστροφή του 93% της Δυτικής Όχθης στην Παλαιστινική πλευρά, και το κυριότερο συμπεριλαμβάνει στη δέσμη αυτή και το ήδη προταθέν στην Τάμπα, τμήμα της Ανατολικής Ιερουσαλήμ ενώ για το υπόλοιπο 7% που αφορά περιοχές οικισμών προτείνει ισόποση εδαφική αποζημίωση για τους Παλαιστίνιους.

Στην κατανόηση από πλευράς Τελ Αβίβ της νέας πραγματικότητας και της ρεαλιστικής της αντιμετώπισης, συνέβαλαν διαπιστώσεις όπως το ότι:

i) όπως ρυθμίστηκαν οι σχέσεις Ισραήλ-Αιγύπτου και Ισραήλ-Ιορδανίας, δηλαδή οι σχέσεις με τις δύο εκ των τριών χώρες με τις οποίες το Ισραήλ πολέμησε το 1967, έτσι πρέπει να συμβεί και με την Τρίτη, δηλ. την Συρία, ώστε το Τελ Αβίβ να απολαύσει τους καρπούς της συνεργασίας με τα τρία αυτά μέρη, στο φλέγον ζήτημα του Παλαιστινιακού.

ii) η τεσσαρακονταετής κατοχή των εδαφών της Δυτικής Όχθης και της Γάζας με αραβικό πληθυσμό οδήγησε στην διαμόρφωση και την ενίσχυση της Παλαιστινιακής εθνικής ταυτότητας του πληθυσμού αυτού, με αποτέλεσμα το Τελ Αβίβ να «παιζει το παιχνίδι των εχθρών του», δηλαδή να αναγάγει το παλαιστινιακό θέμα από απλό «παιγνίο αντιπερισπασμού» των αραβικών χωρών εις βάρος του, σε πραγματικό υψηλής προτεραιότητας ζήτημα εθνικής ασφαλείας, με τις σημερινές διαστάσεις.

Η νέα διακυβέρνηση Ομπάμα αναφορικός προς τη λύση του ισραηλο-παλαιστινιακού προβλήματος, χαρακτηρίζεται από προσεγγίσεις όπως αυτή του Z. Brzezinski, πρώην συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας του Προέδρου Κάρτερ, του Rob Malley⁵ και της Samantha Power⁶ οι οποίες

⁵ Σ.Σ.: Η οποία συνίσταται στο να ανοίξει ένας διάλογος στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με τη Χαμάς. Ο Robert Malley (γεννηθείς το 1963) είναι δικηγόρος και πολιτικός επιστήμων ειδικός σε θέματα επιλύσεως κρίσεων, στενός συνεργάτης του Μπάρακ Ομπάμα που εξαναγκάστηκε σε παραίτηση λόγω του ότι είχε συναντήσεις με εκπροσώπους της Χαμάς, ως ερευνητής του I.C.G.. Είναι τώρα Διευθυντής του Προγράμματος για τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική του

δεν θεωρούνται εποικοδομητικές από το Λικούντ και τα υπερροθόδοξα ισραηλινά κόμματα, τα οποία είναι απαραίτητα, από ό,τι αποδεικνύει η αδυναμία της Λίβνι, για το σχηματισμού κυβερνητικού σχήματος. Απεναντίας, μια συνεργασία του Νετανιάχου με τον Μπάρακ θα μπορούσε να καταστήσει αποδεκτό τον κ. Νετανιάχου στην παρούσα Democrats Administration των Η.Π.Α. και συνεπώς να δημιουργήσει τις βάσεις για μια καρποφόρα συνεργασία μεταξύ Τελ Αβίβ και Ουάσινγκτον.

II) Ανάλυση Διαδραστικών Σχέσεων Μεταξύ των Συστημικών Διπόλων: i) Ισραήλ-Συρία, ii) Ισραήλ-Λίβανος, iii) Συρία-Ιράν, iv) Συρία-Χεζμπολά

II.1) Συστημικά Δεδομένα (Systemic Data) Πολιτικής Φύσεως

Πρώτον: Είναι εμφανές ότι έχει ενισχυθεί στο σημερινό Ισραήλ η προσέγγιση εκείνη η οποία προωθεί την πολιτική εξοικείωση με την πιθανότητα αποχωρήσεως μεγάλου μέρους των ισραηλινών εποίκων από την Δυτική Όχθη, από τμήμα της Ανατολικής Ιερουσαλήμ αλλά και από τα υψίπεδα του Γκολάν⁷ εκτάσεως 1.200 m² με 18.000 ισραηλινούς

International Crisis Group (I.C.G.) στην Washington, D.C., και υπήρξε πρώην βοηθός του Προέδρου Κλίντον για ζητήματα Αραβο-ισραηλινών σχέσεων. Υπήρξε επίσης βοηθός του πρώην Συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας Sandy Berger (1996-1998). Ο Malley θεωρείται ειδικός στα ζητήματα Ισραηλο-παλαιστινιακής διενέξεως με μεγάλο συγγραφικό έργο επ' αυτών. Την περίοδο που ήταν βοηθός του Κλίντον συνεισέφερε σημαντικά στην οργάνωση της Διασκέψεως Κορυφής του Κάμπ Ντέβιντ, το 2000. Υπήρξε συμμαθητής του Ομπάμα στη Νομική σχολή του Χάρβαρντ.

⁶ Σ.Σ.: Η Samantha Power γεννήθηκε στην Ιρλανδία το 1970. Τώρα ζει και εργάζεται ως δημοσιογράφος, συγγραφέας και πανεπιστημιακός στο *Carr Center for Human Rights Policy* στο *Harvard University's Kennedy School of Government*. Τιμήθηκε με το Βραβείο Πούλιτζερ και ήταν σύμβουλος εξωτερικής πολιτικής του Ομπάμα μέχρι το Μάρτιο του 2008, οπότε και εξαναγκάστηκε σε παραίτηση όταν αποκάλυψε «τέρας» την ανθυποψήφια του Ομπάμα, Χίλλαρυ Κλίντον. Θεωρείται ως φιλο-παλαιστινιακών απόψεων. Πάντως σήμερα η κ. Powers τοποθετήθηκε από τον Μπάρακ Ομπάμα στο Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας των Η.Π.Α.

⁷ Σ.Σ.: Την ακριβή πρόβλεψη είχε διατυπώσει ο γράφων στο άρθρο του με τίτλο: «Γεωστρατηγική ανάλυση της παρούσας συγκυρίας στη Ν/Α Μεσόγειο. Η

εποίκους και χώρου ελέγχου των πηγών του Ιορδάνη ποταμού, τα οποία και αποτελούσαν συριακά εδάφη, καταληφθέντα το 1967 και προσαρτηθέντα από το Ισραήλ το 1981.

Δεύτερον: Υπάρχει πολιτική αποδοχή των θέσεων αυτών από τους δύο εταίρους του σημερινού κυβερνητικού συνασπισμού, το Κόμμα Καντίμα και το Εργατικό Κόμμα, γεγονός που θα προσφέρει διευρυμένο περιθώριο ελιγμών στην νεοεκλεγείσα από το Καντίμα αρχηγό, την κ. Τζίπι Λίβνι, εάν στις ερχόμενες πρόωρες εκλογές υπερισχύσει κάποιος κεντροαριστερός συνασπισμός υπό την Λίβνι ή όχι, και όχι το Λικούντ του κ. Νετανιάχου. Πάντως η προοπτική υπερισχύσεως του κ. Νετανιάχου είναι σημαντική και εμφανίζεται περισσότερο πιθανή, μετά την εκλογή Ομπάμα στις Η.Π.Α., η οποία προβληματίζει προς στιγμήν, ένα μεγάλο μέρος του ισραηλινού εκλογικού σώματος, παρά την τοποθέτηση της κ. Χίλαρυ Κλίντον στον θώκο του Υπουργού Εξωτερικών των Η.Π.Α.

II.2) Αιτίες Κατανοήσεως των Ανωτέρω Συστημικών Δεδομένων από την Κυβερνώσα Ισραηλινή Κεντρο-Αριστερά

Ιστορικές Διαπιστώσεις: Για την κατανόηση αυτών των αναγκαιοτήτων, συνέβαλαν και οι εξής διαπιστώσεις από πλευράς της κεντροαριστεράς:

ι) η μονομερής απειμπλοκή του Ισραήλ, τον Ιούνιο του 2001, από τη ζώνη του Νοτίου Λιβάνου, επί πρωθυπουργίας Μπάρακ, χωρίς προηγουμένως να επιλυθεί το θέμα του Γκολάν⁸ με την Συρία οδήγησε στην επανεγκατάσταση της Χεζμπολά στην περιοχή και την επανέναρξη των βολών Κατιούσα από την ισλαμιστική αυτή σιιτική οργάνωση στα

περίπτωση της ελληνικής γεωστρατηγικής θέσεως και το ζήτημα του διπλωματικού 'χρόνου', *Γεωστρατηγική*, Ι.Α.Α., Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2004, τεύχος 6, σ.σ.: 14-17.

⁸ Υπάρχουν πολυάριθμες ισραηλινές στρατιωτικές βάσεις και η παρουσία της Τσαχάλ, σε απόσταση μόνο 60km μακριά από τη Δαμασκό, αποτελεί σημαντική δύναμη αντεπιθέσεως σε περίπτωση Συριακής επιθέσεως. Το Γκολάν ελέγχει επίσης το 33% των υδατινών αποθεμάτων του Ισραήλ. Τα ύδατα της Λίμνης Τιβεριάδας προέρχονται από τον Ιορδάνη και από τα ποτάμια των πηγών του (Χαζμπανί, Μπανιάς και Ντάν) τα οποία κατέρχονται από τα Υψίπεδα του Γκολάν.

εδάφη του βορείου Ισραήλ μέχρι το θέρος του 2006⁹, όπου διεξήχθη και η αιματηρή θερμή ρήξη μεταξύ των ισραηλινών Ε.Δ. και της Χεζμπολά στο Νότιο Λίβανο.

Η περιπέτεια αυτή του Τελ Αβίβ η οποία υπήρξε τραυματική για την κυβέρνηση Όλμερτ και για τις Ισραηλινές Ένοπλες Δυνάμεις (Ι.Ε.Δ./Ι.Δ.Φ), απέδειξε ότι η στρατηγική κίνηση που θα έπρεπε να ακολουθήσει θα έπρεπε να είναι η επαναπροσέγγιση Ισραήλ-Συρίας στη βάση «εδάφη έναντι ειρήνης» και με συγκεκριμένο αντικείμενο το Γκολάν. Πάντως, από διπλωματικής απόψεως το Ισραήλ κατάφερε να επιτύχει ένα θετικό διπλωματικό αποτέλεσμα, εμπλέκοντας αποκλειστικά στρατιωτικές δυνάμεις χωρών-μελών της Ε.Ε. στα σώματα της UNIFIL (διεθνής δύναμη με έντονη ευρωπαϊκή συμμετοχή). Η. Κάτι ανάλογο δεν είχε ποτέ συμβεί στην μέχρι σήμερα ιστορία της περιοχής¹⁰. Το Τελ Αβίβ κατάφερε επιπλέον να επιτύχει την απόφαση 1701 του Συμβουλίου Ασφαλείας του Ο.Η.Ε. σχετικά με την κατάπαυση του πυρός στη ζώνη του Νοτίου Λιβάνου και στην απομάκρυνση κάθε ενόπλου στοιχείου από τη ζώνη αυτή, πλην των στρατευμάτων της Unifil II και του Λιβανικού Στρατού¹¹.

⁹ Σ.Σ.: Ήταν γνωστό ότι στα πρόθυρα του «θερμού ισραηλο-λιβανικού θέρους» του 2006, η Χεζμπολά διέθετε άνω των 12.000 ρουκετών. Εξ αυτών, περίπου 7-8.000 ρουκέτες είναι τύπου Κατιούτσα των 107 και 122mm. Είναι παλαιάς τεχνολογίας, ανακρίβεις και κατάλληλες μόνο για να πλήττουν «στόχους περιοχής». Αυτές των 107mm είναι δύο τύπων, βαλλόμενες από σταθερούς και κινητούς εκτοξευτές (τύπου HASEB, ιρανικής κατασκευής) και όλες με βεληνεκές πέντε (5) μιλίων. Οι των 122mm έχουν βεληνεκές 20 μιλίων και εκρηκτική κεφαλή 45 κιλών. Υπήρχαν 70 αυτοκινούμενοι εκτοξευτές τύπου NOOR, HADID και AWASH. Το 2000, με συγκατάθεση του Μπασάρ αλ-Άσαντ, αρχίζει η διοχέτευση από το Ιράν, μέσω Συρίας, νέας τεχνολογίας ρουκετών ιρανικής κατασκευής, με κινεζική και βορειοκορεατική τεχνολογία. Το ίδιο έτος δίδονται στη Χεζμπολά οι Fajr 3 και το 2002 οι Fajr 5, των οποίων η παράδοση τελείωσε τον Ιανουάριο του 2006. Οι ρουκέτες αυτές, μέσω Συρίας ή δια θαλάσσης, έφθασαν στο Λίβανο και στη Χεζμπολά. Βλ. Ι. Th. Mazis, "A Geopolitical Analysis in the recent Lebanon Crisis and the Broader Implications (Summer 2006)", *Schriftenreihe der Landesverteidigungsakademie*, 8/2007, Wien, p. 153.

¹⁰ Ι. Th. Mazis, "The Geostrategic Lessons Learned from a Conflict: Israel-Hezbollah", *Defensor Pacis, D.A.I.*, vol. 20, March 2007, p. 24.

¹¹ Security Council Calls For End To Hostilities Between Hizbollah, Israel, Unanimously Adopting Resolution 1701 (2006), Permanent Ceasefire to Be Based on Creation Of Buffer Zone Free of Armed Personnel Other than UN, Lebanese Forces (11/08/2006)

ii) η δημογραφική αύξηση των αραβικών πληθυσμών στα Παλαιστινιακά εδάφη θέτει σε κίνδυνο τον πολιτισμικό χαρακτήρα του Κράτους του Ισραήλ και όπως είναι φυσικό θέτει σε προβληματισμό τους υπευθύνους για την ισραηλινή εθνική ασφάλεια, λόγω της ολοένα και αυξανόμενης ιρανικής επιρροής επί των πληθυσμών αυτών. Άρα, όσο συντομότερα οδηγηθεί το Τελ Αβίβ στην αποδοχή της δημιουργίας ενός παλαιστινιακού κράτους με συγκεκριμένη εδαφική κυριαρχία και σύνορα, τόσο περισσότερο απομακρύνεται, μέχρις απαλοιφής, αυτός ο κίνδυνος.

Δεν είναι όμως εφικτό να μειωθεί η επιρροή της Τεχεράνης επί των παλαιστινιακών και λιβανικών πληθυσμών εάν δεν προχωρήσουν οι επαφές μεταξύ Τελ Αβίβ και Δαμασκού. Μία τέτοια προοπτική θα μπορούσε να προταθεί από την διακυβέρνηση Ομπάμα προς το Τελ Αβίβ χωρίς πάντως την φυσική παρουσία των Η.Π.Α. στις διαδικασίες διαπραγματεύσεων αλλά με την προσθήκη της Αθήνας ως Ευρωπαϊό διαμεσολαβητή στη διπλωματική αυτή διαδικασία προσεγγίσεως.

II.3) Υπάρχουσα Συγκυρία: Συρο-Ισραηλινή Διαβούλευση Ειρήνης

Βάσει των ανωτέρω λοιπόν, δεν θα έπρεπε να εκληφθεί ως κεραυνός εν αιθρία η ανακοίνωση της Τετάρτης 21ης Μαΐου 2008, ότι το Τελ Αβίβ και η Δαμασκός άρχισαν ειρηνευτικές συνομιλίες με διαμεσολαβητή την Άγκυρα. Στη διαδικασία αυτή φαίνεται να επενδύει με αρκετή σοβαρότητα η πλευρά της Δαμασκού, εφόσον «ο πρόεδρος της Συρίας Μπασάρ αλ-Ασαντ αποκάλυψε στις 5 Σεπτεμβρίου 2008, [Σ.Σ.: στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής που διεξήχθη στην Δαμασκό, με συμμετοχή των Ερντογάν και Σαρκοζύ], ότι η χώρα του έχει παραδώσει γραπτώς στους Τούρκους μεσολαβητές, προτάσεις για ειρήνη με το Ισραήλ και αναμένει την απάντηση των Ισραηλινών πριν από την ενδεχόμενη πραγματοποίηση απευθείας διαπραγματεύσεων. Κατά τον κ. Άσαντ οι προτάσεις αυτές κατετέθησαν προκειμένου να χρησιμεύσουν ως βάση για απευθείας ειρηνευτικές συνομιλίες και η Δαμασκός αναμένει να λάβει ανάλογο έγγραφο από την ισραηλινή πλευρά. Εκτίμησε μάλιστα ότι η τύχη της ειρηνευτικής αυτής προσπάθειας θα κριθεί, εν πολλοίς, από τον νέο

ισραηλινό πρωθυπουργό που αναμένεται να αντικαταστήσει εντός του μηνός τον **Εούντ Ολμερτ**, του οποίου ερευνάται η συμμετοχή σε σκάνδαλα διαφθοράς». ¹² Πάντως, εφόσον η προσπάθεια της κ. Τζίπι Λίβνι για σχηματισμό κυβέρνησης συνεργασίας δεν καρποφόρησε προσκρούοντας στην αδιαλλαξία του υπερορθόδοξου Shas ¹³ οι πρόωρες εκλογές της 10ης Φεβρουαρίου 2009 θα δείξουν τις προοπτικές συνεργασίας με την κυβέρνηση των Δημοκρατικών στις Η.Π.Α. η οποία θα αναλάβει 20 μέρες πριν στην Ουάσιγκτον.

II.4) Ζητούμενα των Συρο-Ισραηλινών Διαβουλεύσεων από Ισραηλινής, Συριακής και Τουρκικής Πλευράς

Οι συνομιλίες αυτές έχουν δύο είδη ζητουμένων. Ένα τακτικής φύσεως και ένα στρατηγικής φύσεως:

a) Από Πλευράς Ισραήλ:

a.i) Το Τακτικής Φύσεως Ζητούμενο:

Είναι σαφές ότι το Τελ Αβίβ στοχεύει στον εξευμενισμό της Δαμασκού μετά από το θερινό (2007) ισραηλινό αεροπορικό πλήγμα σε μυστικές πυρηνικές εγκαταστάσεις στο Β/Δ τμήμα της Συρίας, στην περιοχή του Αλ-Κίβαρ. Επίσης προσπαθεί να βελτιώσει γενικώς το κλίμα, μετά τη δολοφονία του Imad Moughnieh, (γνωστός και με το ιεροπολεμικό του

¹² Βλ. «Το Βήμα Online», Παρασκευή, 5 Σεπτεμβρίου 2008,, άρθρο με τίτλο: «Προτάσεις της Συρίας για Ειρήνη με το Ισραήλ» όπου εκτός των ανωτέρω, αναφέρεται στο ότι: «... ο κ. Ασαντ είπε ότι δεν διακόπτει τις σχέσεις της χώρας με την Χεζμπολάχ και τους Παλαιστίνιους της Χαμάς, όπως απαιτεί το Ισραήλ. Και τόνισε ότι ένας «κρίσιμος» γύρος έμμεσων συνομιλιών ανάμεσα στο Ισραήλ και στη Συρία αναβλήθηκε μόλις την Τετάρτη, εξαιτίας της παραίτησης του βασικού ισραηλινού διαπραγματευτή».

¹³ Βλ. «Israel sets February 10 as date for general elections», «*Haaretz*», 30 October 2008: Η κ. Τζίπι Λίβνι δεν κατάφερε να σχηματίσει κυβέρνηση εφόσον το Shas απαιτούσε προηγουμένως ρητή της δέσμευση ότι δεν θα προχωρήσει σε καμία παραχώρηση εδαφών της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Κάτι το οποίο η κ. Λίβνι δεν έκανε δεκτό και τελικώς οι εκλογές απεφασίσθη να γίνουν πρόωρα, δηλ. στις 10 Φεβρουαρίου 2009.

όνομα ως Hajj Radwan) στις 12 Φεβρουαρίου 2008, ιδρυτικό μέλος της Χεζμπολά και εκτελεστής πολλών πολύνεκρων τρομοκρατικών επιθέσεων εναντίον αμερικανικών και ισραηλινών στόχων. Ο Imad Mughniyah δολοφονήθηκε μέσα στο παγιδευμένο με εκρηκτικά αυτοκίνητό του στις 11:00 μ.μ. τοπική ώρα, στην γειτονιά Kfar Suseh της Δαμασκού.

Στο πρώτο μέρος των δύο προαναφερθέντων συμβάντων, αναμειγνύεται και πάλιν η Άγκυρα η οποία στην περίπτωση του ισραηλινού πλήγματος στο Al-Kibar εδήλωσε 'οδυνηρή έκπληξη', 'πλήρη άγνοια' και 'κατήγγειλε την ενέργεια', την οποίαν 'ανεκάλυψε' από απορριφθείσες κενές δεξαμενές καυσίμων των ισραηλινών F-16 στα τουρκικά εδάφη, πλησίον των τουρκοσυριακών συνόρων. Μεσανατολικές πηγές πιθανολογούν τη συνεργασία του κεμαλιστικού στρατιωτικού πόλου στην Άγκυρα, με τις Ι.Ε.Δ. για το πλήγμα εις βάρος της Συρίας. Συνεπώς η Άγκυρα έπρεπε να κάμει και αυτή κάτι για να διασκεδάσει τις υποψίες αλλά και την οργή της Δαμασκού, αλλά για δικό της λογαριασμό. Η κατάσταση όμως αυτή δεν χαρακτήριζε τις συρο-ισραηλινές σχέσεις προ του 2004.

a.ii) Το στρατηγικής Φύσεως Ζητούμενο:

Προ του 2004, οι Ισραηλινοί και οι Σύροι λειτουργούσαν βάσει διακανονισμού αναφορικάς με τον Λίβανο, ιδιαίτερα μετά την αποχώρηση Μπάρακ, από τον Νότιο Λίβανο, τον Ιούνιο του 2000. Στο πλαίσιο αυτής της συνεννόησης, επεφυλάσσετο θέση κυριάρχου δυνάμεως για τους Σύρους στον Λίβανο. Το γεγονός αυτό θα επέτρεπε στην Δαμασκό αφ' ενός να διασφαλίζει το μέγιστο οικονομικό όφελος από την οικονομική ανάπτυξη του Λιβάνου και θα δημιουργούσε, αφ' ετέρου, και ένα πλαίσιο εσωτερικής σταθερότητας. Σε αντάλλαγμα γι' αυτά προνόμιά της, η Συρία θα εμπόδιζε τη Χεζμπολά να επιτεθεί τόσο στο Ισραήλ, όσο και σε συμμάχους της στο Λίβανο — οι οποίοι περιλάμβαναν πολλές ομάδες που αντιμάχονταν τη Χεζμπολά.

Ήταν λοιπόν φυσικό ότι η απόσυρση της Συρίας¹⁴ έθεσε στο Τελ Αβίβ ένα δίλημμα ασφαλείας. Και αυτό διότι οι Ισραηλινοί είχαν συμβιβασθεί με τον ανωτέρω διακανονισμό εφόσον διασφάλιζε τα σύνορά τους με το Λίβανο και ήταν φυσικό να αντιμετωπίζουν με αρκετό σκεπτικισμό την ανατροπή του καθεστώτος Αλ Άσαντ. Κυρίως, εάν οι αντικαταστάτες του Άσαντ μπορεί να ήσαν εξτρεμιστές σουνίτες σαλαφιστές και πάντως ευαίσθητοι στα κελεύσματα του διεθνιστικού ισλαμιστικού κινήματος. Το Ισραήλ επίσης εφοβείτο αφενός τον έλεγχο της Τεχεράνης επί της λιβανικής Χεζμπολά, και αφετέρου τις επιρροές της Χεζμπολά στην κυβέρνηση της Βηρυτού, κάτι που τελικώς δεν απέφυγε εξ'ολοκλήρου. Ακόμη, το Τελ Αβίβ θα προτιμούσε να μην υφίσταται φθορά το ίδιο, αγωνιζόμενο να ελέγξει την Χεζμπολά, την στιγμή που αυτό ήταν κάτι που θα μπορούσε να του το εξασφαλίσει η Δαμασκός.

a.iii) Αντιτιθέμενα Στρατηγικά Συμφέροντα Μεταξύ Τελ Αβίβ και Ουάσινγκτον στο Ζήτημα των Συρο-Ισραηλινών Διαβουλεύσεων

Ευνοήτως στην Ουάσινγκτον, η διοίκηση Μπούς ηνοκλείτο με τις «συριακές ανοχές» του Τελ Αβίβ και ορισμένα κέντρα στην απερχομένη αμερικανική κυβέρνηση ήσαν έτοιμα να «τιμωρήσουν» τους Αλ Άσαντ για την ανάμιξή τους στο Ιράκ — ακόμη και αν το διάδοχο σουνιτικό καθεστώς θα αποτελείτο από τους σουνίτες φονταμενταλιστές τους οποίους είχαν βοηθήσει οι Σύροι. Πάντως, η Αννάπολις έδειξε ότι οι φιλοπόλεμες αυτές τάσεις είναι δυνατόν να ξεπεραστούν. Από την πλευρά Ομπάμα πάντως απορρίπτονται οποιοσδήποτε συνομιλίες με τη Χαμάς και τη Χεζμπολά

¹⁴ Η στρατιωτική ανάμειξη της Συρίας ξεκινά το 1976, 30.000 στρατιώτες στον Λίβανο στη δεκαετία του '80, 15.000 χιλιάδες μέχρι το 2005. Σημαντικός ρόλος της Δαμασκού στον τερματισμό του εμφυλίου πολέμου (1975-1990). Με την αποχώρηση των ισραηλινών στρατευμάτων το 2000 εντεινόνται οι πιέσεις για την αποχώρηση των συριακών. Ψήφισμα ΟΗΕ για την αποχώρηση εγκρίνεται τον Σεπτέμβριο του 2004 (1559). Η απόσυρση των συριακών στρατευμάτων αποτελεί υλοποίηση του Συμφώνου της Ταέφ του 1989, δηλαδή περί τα τέλη του εμφυλίου πολέμου στο Λίβανο. Ωστόσο, υλοποιήθηκε με 13 χρόνια καθυστέρηση και δεν ικανοποίησε το ψήφισμα 1559 του ΟΗΕ που απαιτούσε την πλήρη απόσυρση όλων των ξένων στρατευμάτων.

μέχρι να αναγνωρίσουν το κράτος του Ισραήλ και να αποκηρύξουν την τρομοκρατία. Συνεπώς έχει κάθε λόγο η πλευρά αυτή να προωθήσει τις Συρο-ισραηλινές συνομιλίες, διότι μόνο μέσω της προσέγγισης των δύο αυτών πλευρών υπάρχει περίπτωση απομόνωσης των δύο ανωτέρω εξτρεμιστικών ισλαμιστικών οργανώσεων που ευρίσκονται υπό τον έλεγχο του Ιράν.

Το μέλλον πάντως των συρο-ισραηλινών συνομιλιών δεν προσιωνίζεται λαμπρό, διότι μια πιθανή κυβέρνηση Λικούντ, δεν φαίνεται ότι θα έχει ιδιαίτερα καλή συνεργασία με την νέα αμερικανική διοίκηση των Δημοκρατικών, εφόσον ο νέος Πρόεδρος είχε και έχει θέσεις που στηρίζουν τη διπλωματική διαδικασία και όχι τα «θερμά πλήγματα». Επίσης, ο νέος αμερικανός αντιπρόεδρος κ. Joe Biden έχει δηλώσει ότι «η AIPAC δεν μπορεί να ορίζει τί είναι φιλοϊσραηλινό και τι όχι». Υπενθυμίζεται ακόμη ότι και ο ίδιος ο Ομπάμα είχε διαφοροποιηθεί στο παρελθόν από τον Πρόεδρο Κλίντον, όταν εκείνος ονόμαζε την 2η Ιντιφάντα ως «κύκλο βίας/cycle of violence». Οι δηλώσεις αυτές είναι αντιδιαμετρικές από το πνεύμα του Λικούντ. Συνεπώς, μια κυβέρνηση Νετανιάχου, δεν φαίνεται πιθανό να συνεχίσει τις συνομιλίες, ούτως ή άλλως.

b) Από Πλευράς Τουρκίας:

b.i) Το Τακτικής Φύσεως Ζητούμενο: Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, η ανάμειξη της Αγκύρας σε αυτόν τον κύκλο των ειρηνευτικών συνομιλιών αποτελεί προσπάθεια ισοσταθμίσεως της καταστάσεως, πάντα κατά τις ελπίδες (και τις επιθυμίες) της ισλαμικής κυβερνήσεως του κ. Ερντογάν. Το ζήτημα είναι μέχρι πότε θα μπορεί η Τουρκία να διατηρεί τα δύο πρόσωπά της μεταξύ του Τελ Αβίβ και του άξονος Δαμασκού-Τεχεράνης, τη στιγμή που αργά αλλά σταθερά, οι ψυχροπολεμικοί, μετακεμαλιστικοί στρατιωτικοί παρακρατικοί μηχανισμοί του Η.Δ. (Τμήμα Ειδικών Πολεμικών Επιχειρήσεων) και της Ergenekon, εν ολίγοις του τουρκικού

βαθέως κράτους¹⁵ αποσυντίθενται αργά αλλά σταθερά, από την κυβέρνηση Ερντογάν.

b.ii) Το Στρατηγικό Ζητούμενο. Η Τουρκία παίζει το ρόλο του μεσολαβητή σε αυτές τις συζητήσεις, ωθούμενη από την επιθυμία της να δει μια Συρία η οποία δεν θα χειραγωγεί το κουρδικό στοιχείο κατά μήκος των συνόρων της. Επιπλέον, επιθυμεί να αναδειχθεί ως υψηλού κύρους και ισχύος μεσολαβητής στην περιοχή. Η Άγκυρα, επιδιώκει να αυξήσει αργά αλλά σταθερά τη δύναμη και την επιρροή της με την προσδοκία ότι, εν καιρώ, καθώς οι ΗΠΑ αποσύρονται από το Ιράκ, θα προκύψει ένα κενό ισχύος το οποίο η Τουρκία ελπίζει να καλύψει. Η εμπλοκή της Άγκυρας στις Συρο-ισραηλινές συνομιλίες αντιπροσωπεύει ένα πρώτο βήμα στην άσκηση διπλωματικής επιρροής στα νότια της Τουρκίας.

c) Από Πλευράς Συρίας:

c.i) Ο Στρατηγικός Στόχος της Συρίας. Μια συμφωνία με το Ισραήλ συμφέρει τη Συρία. Την κυβέρνηση του Αλ Άσαντ συνθέτει μια εθνική

¹⁵ Στις 4 Απριλίου 1952, ο Τουρκές είχε στήσει ήδη τον τουρκικό μυστικό στρατό με την ονομασία «Τακτική Ομάδα Κινητοποίησης/Seferberlik Taktik Kurulu» με έδρα τα γραφεία της Οργάνωσης Αμερικανικής Αποστολής Βοήθειας (JUSMATT/CIA) στην περιοχή Μπαχσελίεβλερ της Άγκυρας. Το 1965 η ομάδα αναδιοργανώθηκε και μετονομάστηκε σε «Τμήμα Ειδικών Πολεμικών Επιχειρήσεων/ ÖHD» όνομα με το οποίο έγινε γνωστό το κέντρο διοίκησης του μυστικού τουρκικού στρατού μετά τις αποκαλύψεις του 1990, για την Gladio. Εξαιτίας αυτών των αποκαλύψεων το τμήμα αυτό έπρεπε να μετονομασθεί και πάλι. Έτσι μετονομάστηκε σε Διοίκηση Ειδικών Δυνάμεων (zel Kuvvetler Komutanlığı, βλ. Selahattin ÇELİK, *Türkische Kontrguerilla. Die Todesmachinerie, Mesopotamien Verlag, Köln 1999*, p. 44 in D. Ganser, *Οι μυστικοί στρατοί του ΝΑΤΟ*, Πρ.-Επιμ. Κλεάνθης Γρίβας, Antilogos, Αθήνα 2007). Σχετικές πληροφορίες για το δυτικο-ευρωπαϊκό Δίκτυο “Stay Behind” alias “Gladio” αντλούμε από το διαρρηύσαν απόρρητο έγγραφο του Γενικού Επιτελείου των Η.Π.Α. υπό τον τίτλο “Overall Strategic Concepts” (Γενικές Έννοιες Στρατηγικής) και ημερομηνία 28 Μαρτίου 1949. Στο συνημμένο σε αυτό έγγραφο JSPC 891/6. Section “Tab B”, γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στο πώς είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί από τις μυστικές υπηρεσίες των Η.Π.Α. το κίνημα του Παντουρκισμού (“The Origines of ‘Gladio’ in Turkey”, *Intelligence Newsletter*, 19 December 1990., in D. Ganser, όπ.αυ. σ. 315).

μειονότητα – οι Αλαουίτες, ένα ετερόδοξο παρακλάδι του σιιτικού Ισλάμ. Είναι μια κοσμική κυβέρνηση με ιδεολογικές ρίζες που πλησιάζει πολύ περισσότερο τη Φατάχ παρά τη Χαμάς (η οποία είναι όχι μόνο θρησκευτική, αλλά και σουνιτική) ή τη Χεζμπολάχ (σιιτική μεν, αλλά θρησκευτική). Ο αλαουίτης Άσαντ προεδρεύει μιας χώρας με σουνιτική πλειοψηφία και έχει στο παρελθόν καταπιέσει βίβανουσα το σουνιτικό θρησκευτικό αίσθημα. Και μάλιστα σε μια περίοδο εξαιρετικά χρυσοφόρο για τους Σαουδάραβες, οι οποίοι δεν συμπαθούν την Συρία, και προκαλούν ολοένα και περισσότερο αυξανόμενη ανησυχία στο καθεστώς του Αλ Άσαντ λόγω της επίσης αυξανόμενης δυσαρέσκειας των Σουνιτών. Η Συρία αναμειγνύεται σε όλες τις διαμορφούμενες ισλαμιστικές (σουνιτικές ή σιιτικές) εστίες ισχύος στην περιοχή, για τις οποίες κρίνει ότι δύναται να χρησιμοποιήσει ως όπλα ώστε να εκπληρώσει τις στρατηγικές της επιθυμίες σχετικά: με τον εφοδιασμό της με νερό από τον Ευφράτη, και τις πηγές του Ιορδάνη στο Γκολάν, την επαναπόκτηση των ομονύμων Υψιπέδων και την επαναλειτουργία του πετρελαιοαγωγού *Μοσσούλη-Κιρκούκ-Χάιφα*, μέσω των εδαφών της. Έχει στείλει όπλα στους σουνίτες σαλαφιστές με σκοπό να κατευνάσει τη δυσαρέσκειά τους η οποία τροφοδοτείται από το Ριάντ. Φιλοξενεί την εξόριστη κεντρική στρατιωτική εξουσία της Χαμάς στο πρόσωπο του Χάλεντ Μεσάαλ και των ανθρώπων του, οι οποίοι βρίσκονται στην Δαμασκό¹⁶. Προσπαθεί να επηρεάζει πάντοτε, όσο αυτό είναι πλέον δυνατόν, τη Χεζμπολάχ στον Λίβανο. Με αυτό τον τρόπο η Συρία παίζει πολλαπλά και ασύμβατα μεταξύ τους παιχνίδια, στο πλαίσιο μιας ατέρμονης εξισοροποιητικής δράσης που στοχεύει στη διατήρηση της αλαουιτικής κυβερνήσεως του Άσαντ.

II.5. Ο Αμερικανικός Υπερσυστημικός Παράγων (Supersystemic Factor) στη Συρο-Ισραηλινή Διαβούλευση

Η νεοσυντηρητική Ουάσινγκτον μετά την επέμβαση των αμερικανικών δυνάμεων, το 2003 στο Ιράκ, αντιμετώπισε με μεγάλη δυσαρέσκεια την

¹⁶ βλ. Ι. Θ. Μάζης, *Η Γεωπολιτική στην Ευρύτερη Μέση Ανατολή και η Τουρκία*, Εκδ. Λιβάνη, Αθήνα, 2008, σσ.: 95-109

συριακή πολιτική υποστήριξης του σουνιτικού ισλαμιστικού κινήματος και ιδιαίτερα τις διευκολύνσεις που το κίνημα αυτό έλαβε από την κυβέρνηση της Δαμασκού για να εισχωρήσει στο Ιράκ.

Η Συρία ακολούθησε την πολιτική αυτή, θέλοντας να εξυμενίσει το σουνιτικό ισλαμιστικό κίνημα ώστε να μην κινδυνεύσει η κυβέρνησή της από τη ανάφλεξη του εγχώριου σουνιτικού στοιχείου¹⁷. Το συριακό σουνιτικό στοιχείο θεωρείται ευάλωτο στις επιρροές του διεθνιστικού σουνιτικού ισλαμιστικού κινήματος, λόγω των πιέσεων που υφίσταται από την αλαουιτική κυβέρνηση της Δαμασκού και τις παλαιότερες αιμοσταγείς επεμβάσεις του πατρός Άσαντ, εις βάρος του (Σφαγή της Χάμα, 1982)¹⁸. Η τότε απάντηση της Ουάσινγκτον στην συριακή αυτή υπονόμηση των αμερικανικών στρατηγικών συμφερόντων στο Ιράκ, μέσω του σουνιτικού ισλαμιστικού κινήματος, ήταν ο καταναγκασμός της Δαμασκού να αποσύρει οριστικά τα στρατεύματά της και το προσωπικό των μυστικών της υπηρεσιών από τον Λίβανο, στις 26 Απριλίου 2005.

Δύο δίπολα εθνικο-κρατικών δρώντων λοιπόν, αντιτίθενται σαφώς στην συρο-ισραηλινή συμφωνία. Το πρώτο είναι το δίπολο της νεοσυντηρητικής διοικήσεως των Η.Π.Α. με την Σαουδική Αραβία, και το δεύτερο είναι το δίπολο Χεζμπολά-Ιράν.

α) Το Δίπολο Η.Π.Α.-Σαουδική Αραβία έχει ιδιαίτερο γεωπολιτικό και γεωστρατηγικό βάρος. Και η Ουάσινγκτον -ανεξαρτήτως ιδεολογικού προσανατολισμού- έχει κάθε λόγο να υπολογίζει τη δυσφορία του σουνιτικού Ριάντ λόγω:

¹⁷ Ι. Θ. Μάζης, *Γεωγραφία του ισλαμιστικού κινήματος στη Μέση Ανατολή*, Ελληνικές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις, Αθήνα 1992^{1η}, σ. 230 και Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2002^{2η}, σ.167

¹⁸ Η σφαγή της Χάμα έλαβε χώρα το Φεβρουάριο του 1982 (άρχιζε στις 2/02/1982 και τελείωσε στις 25/02/1982) όταν οι συριακές ένοπλες δυνάμεις βομβάρδισαν την εξεγερθείσα από την Μουσουλμανική Αδελφότητα πόλη της Χάμα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Διεθνούς Αμνηστίας ο αριθμός των δολοφονηθέντων κυμαίνεται μεταξύ 10.000 και 25.000 ατόμων. Οι επίσημες συριακές αρχές δεν εδήλωσαν ουδέποτε αριθμό νεκρών αλλά και κανείς από πλευράς της «ευαίσθητης» συνήθως σε τέτοια φαινόμενα λεγομένης «διεθνούς κοινότητας» δεν δημοσιοποίησε το γεγονός, ούτε φυσικά το κατήγγειλε. Το Ιράν μάλιστα, προτίμησε να καταγγείλει τους...σφαγιασθέντας (!) ως πράκτορες του Ισραήλ, των Η.Π.Α. κτλ, διότι θεωρούσε ότι «έπαιζαν το παιχνίδι της Βαγδάτης».

i) της επιθυμίας διατηρήσεως και ενισχύσεως της σημαντικής βελτιώσεως των σχέσεων η οποία έχει σημειωθεί μεταξύ των ιρακινών σουνιτών και της αμερικανικής πολιτικο-στρατιωτικής παρουσίας στο Ιράκ

ii) της παρούσης συγκυρίας της διεθνούς οικονομικής κρίσεως. Τα σασουδαραβικά κεφάλαια αλλά και η σασουδαραβική συναίνεση στη μείωση των τιμών του πετρελαίου περί τα \$USA 60 (από την προηγούμενη τιμή των \$USA 150) αποτελούν σημαντικότερα κριτήρια ώστε οι Η.Π.Α να λαμβάνουν υπόψη σοβαρότατα τις επιθυμίες του Ουαχαβιτικού βασιλείου. Και η Ουαχαβιτική δυναστεία έχει κάκιστες σχέσεις με την Συρία, ήδη από τη δεκαετία του 1970.

iii) του ότι οι Σαουδάραβες θεωρούν την «αιρετική» και «ασεβή» αλεβιτική κυριαρχία επί των πιστών Σύρων σουνιτών ως βαρύτατα προσβλητική και μάλιστα σε βάθος χρόνου.

iv) του ότι η Ουαχαβιτική Δυναστεία ανησυχεί έντονα σχετικά με την μακροπρόθεσμη ισχύ της Χεζμπολά (και του Ιράν) και δεν εμπιστεύεται τους Σύρους όσον αφορά τον έλεγχο του Σιιτικού ισλαμιστικού κινήματος. Οι Σαουδάραβες είναι βέβαιοι ότι οι Σύροι θα προστατεύσουν το Ισραήλ από τη Χεζμπολά, αλλά δεν θα την εμποδίσουν να επιτεθεί κατά των σασουδαραβικών και άλλων σουνιτικών συμφερόντων.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες συνεπώς βρίσκονται εγκλωβισμένες σε ένα σοβαρό δίλημμα: αφενός είναι το ισραηλινό συμφέρον για μια επίσημη συμφωνία με την Δαμασκό και αφετέρου η διακινδυνευόμενη σασουδαραβική εκθρόνηση. Εάν σε αυτήν τη ζυγαριά βαρύνει τελικώς η δυσπιστία και ο φόβος τους προς την όμορη με το Ιράκ, Συρία είναι πολύ πιθανόν να ελπίζουν στο ναυάγιο αυτής της Συμφωνίας.

Από πλευράς, πάντως, της νέας αμερικανικής κυβερνήσεως υπό τον Πρόεδρο Ομπάμα, η αντιμετώπιση των συρο-ισραηλινών συνομιλιών φαίνεται να αντιμετωπίζεται θετικά και με διάθεση ενίσχυσης, παρά τερματισμού. Ο Denis Ross, σύμβουλος του Μπάρακ Ομπάμα για θέματα Μέσης Ανατολής λέει χαρακτηριστικά ότι : *«...The fact that Israel is negotiating indirectly with Syria through Turkey is a sign that Israel believes it's worth trying this approach, and I believe we should try it, too. I think it's a mistake not to. Too often when you don't talk - as I said before - you create a self-fulfilling prophecy. Just because you make the*

effort doesn't mean you'll succeed. But at least you ought to see if you can do it, you ought to do it with your eyes open, without illusions, without naivete, but it's worth probing and testing.»¹⁹.

Είναι όμως σημαντικό να αναφερθεί ότι το Ιράν, ως προς την ανατρεπτική του δραστηριότητα στο Ιράκ, εθεωρείτο, τουλάχιστον από την διοίκηση Μπούς, λιγότερο επικίνδυνο συγκρινόμενο με την Συρία, διότι δεν επηρεάζει, σε καιρό σχετικής ομαλότητας πάντως, παρά μόνον τις πολιτοφυλακές του Σάντρ και όχι τους ιρακινούς σουνίτες οι οποίοι διεκδικούν επίσης και το σημαντικότατο, πετρελαιοφόρο, Κιρκούκ.

Για την διοίκηση Μπούς λόγου χάριν, είναι προφανές ότι η Τεχεράνη θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά τους ιρακινούς άραβες σιίτες, μόνο σε πολύ σοβαρές περιπτώσεις όπου θα ετίθετο θέμα πλήγματος του σιιτικού κέντρου (Ιράν) από δυτικές (ισραηλινές ή αγγλοαμερικανικές) δυνάμεις. Η μέχρι σήμερα όμως τοποθέτηση της διοικήσεως Μπούς, παρήγαγε ένα εξαιρετικά στρεβλωμένο γεωστρατηγικό αποτέλεσμα που οδηγεί στην πλήρη σύγχυση, το ήδη θολό περιβάλλον της Μέσης Ανατολής: Η νεο-συντηρητική Ουάσινγκτον εμποδίζοντας την προσέγγιση της Συρίας με το Ισραήλ, δεν επέτρεπε την σταδιακή απομόνωση των «τεράκων» της Τεχεράνης. Και συνεπώς, ενίσχυε με την πολιτική της -χωρίς οπωσδήποτε να το επιδιώκει- τα συμφέροντα της Χεζμπολά και των αδιαλλάκτων κύκλων περί τον Αχμαντινεζάν!

Στη νέα κυβέρνηση των Η.Π.Α. επίσης, το ζήτημα της διευθετήσεως του ιρανικού ζητήματος δεν είναι ακόμη ξεκαθαρισμένο από πλευράς της πολιτικής του αντιμετώπισης. Ο Dennis Ross, θεωρεί ότι με δεδομένη την κατάληψη της Γάζας από τη Χαμάς δεν μπορεί κανείς να συζητά για επίτευξη οριστικής λύσεως του Παλαιστινιακού σε σύντομο χρονικό διάστημα. Πιστεύει πως θα έπρεπε να γίνουν πρώτα κάποιες βελτιώσεις σε επιμέρους τομείς όπως η συνεργασία σε επίπεδα ασφάλειας και κατόπιν, μελλοντικά να προχωρήσει κανείς σε σημαντικότερα ζητήματα. Για τους λόγους αυτούς, ο Ross θεωρεί το ζήτημα του Ιράν ως πρώτιστο.

Τί σημαίνει όμως «πρώτιστο»; Ο Ross πιστεύει στην έναρξη διαλόγου με το Ιράν. Λέει χαρακτηριστικά: «...γνωρίζουμε ότι με το να μην

¹⁹ <http://www.haaretz.com/hasen/spages/1030931.html>

συνομιλούμε με το Ιράν δεν βελτιώνεται η κατάσταση. Σήμερα το Ιράν είναι πυρηνική δύναμη –δεν έχει ακόμα πυρηνικά όπλα, αλλά το 2001 δεν ήταν ακόμη ικανό να παραγάγει ουράνιο [...], δεν είχε ούτε ένα φυγοκεντρικό διαχωριστήρα. Τώρα έχει αποθέματα ουρανίου χαμηλού επιπέδου εμπλουτισμού. Έτσι, η μέχρι σήμερα μέθοδος της μη-επικοινωνίας αποδείχθηκε ανεπιτυχής. Δεν είναι βέβαιο ότι όταν συνομιλείς επιτυγχάνεις αλλά είναι βέβαιο ότι όταν δεν συνομιλείς θα αποτύχεις.»²⁰.

β) Από την άλλη πλευρά η Χεζμπολά μπορεί μεν να ευδοκίμησε υπό την Συριακή σκέπη, προστασία και έλεγχο, αλλά πλέον έχει αποκτήσει αυτοδυναμία, αυτοσεβασμό και κύρος, πράγμα που της επιτρέπει να επιδιώκει την αυτόνομη πορεία της από εδώ και πέρα.

Ο συριακός έλεγχος δεν της είναι πλέον ούτε ευχάριστος αλλά ούτε και απαραίτητος. Μια πιθανή λοιπόν συμφωνία της Αλαουϊτικής δυναστείας της Δαμασκού με το Τελ Αβίβ θα επέτρεπε στην Συρία να επανεγκατασταθεί στα εδάφη του Νοτίου Λιβάνου, και πιθανότατα θα οδηγούσε την Δαμασκό στην αποδοχή των Αγροκτημάτων Σεμπάα.

Το δεύτερο ενδεχόμενο, θα ανάγκαζε τη Χεζμπολά να αντιμετωπίσει την αναγκαιότητα του αφοπλισμού της, εφόσον δεν μπορούσε πλέον να θεωρείται «δύναμη αντίστασης» η οποία είχε σκοπό να «απελευθερώσει κατεχόμενες από το σιωνιστικό κράτος περιοχές» υποτασόμενη στη συνθήκη της Ταέφ²¹ και στην απόφαση 1559 του Ο.Η.Ε.²² Συνεπώς, η Χεζμπολά δεν επιθυμεί να ευοδωθούν οι συρο-ισραηλινές συνομιλίες και να υπογραφεί αυτή η συμφωνία.

Το Ιράν, από την πλευρά του, είναι ευνόητο ότι δεν επιθυμεί την ευόδωση των διαβουλεύσεων και την υπογραφή της συρο-ισραηλινής συμφωνίας γιατί θα απομονωθεί χωρίς την Συρία από τους «ιμάντες

²⁰ <http://www.haaretz.com/hasen/spages/1030931.html>

²¹ The Taef Agreement 1989: D). [...] Third, liberating Lebanon from the Israeli occupation: Regaining state authority over the territories extending to the internationally-recognized Lebanese borders requires the following: A. Efforts to implement resolution 425 and the other UN Security Council resolutions calling for fully eliminating the Israeli occupation.

²² La Resolution 1559 du Conseil de sécurité, de l'O.N.U. (2/09/2004): *Le Conseil de sécurité, [...] (iii). Demande que toutes les milices libanaises et non libanaises soient dissoutes et désarmées; (iv). Soutient l'extension du contrôle exercé par le Gouvernement libanais à l'ensemble du territoire du pays;*

μεταφοράς της ισχύος του» στον Νότιο Λίβανο, στο Ιράκ και στην Λωρίδα της Γάζας. Οι ζώνες όμως αυτές, εκτός από τον πετρελαϊκό του πλούτο, είναι εκείνοι οι παράγοντες που του επιτρέπουν να διαπραγματεύεται με ισχυρά όπλα την ηγεμονία του στο Μεσανατολικό γεωπολιτικό σύμπλοκο.

Γ' ΜΕΡΟΣ: Συνολική Εκτίμηση της Τάσεως της Γεωπολιτικής Συστημικής Συνισταμένης του Ισραηλινού Γεωστρατηγικού Συστήματος Ισορροπίας Ισχύος

Κατόπιν των ανωτέρω γίνεται προφανές ότι το κρίσιμο γεωστρατηγικό τετράγωνο του οποίου η συμπεριφορά θα πρέπει να εξετασθεί ως προς τις δυναμικές της, είναι αυτό με κορυφές το Ιράν, το Ισραήλ, την Τουρκία και την Συρία.

α) Η Συρο-Ισραηλινή Πλευρά: Η ανωτέρω περιγραφείσα συρο-ισραηλινή σχέση παρά το ότι εξυπηρετούσε τα συμφέροντα και των δύο πλευρών ήταν ανεπίσημη, εν πολλοίς, άγνωστη και σαφώς «μη αποδεκτή» από αμερικανικής πλευράς. Και μια «μη αποδεκτή» σχέση δεν μπορούσε να ανθέξει στην αυστηρή, προτεσταντικού τύπου, αμερικανική κριτική. Έπρεπε λοιπόν να «επισημοποιηθεί» και να μετατραπεί σε ανάλογη με τις σχέσεις Ισραήλ-Αιγύπτου και Ισραήλ-Ιορδανίας, οι οποίες δημιούργησαν πραγματικές καταστάσεις ισορροπιών και σταθερότητας στην περιοχή.

Ενισχύοντας αυτήν την προοπτική, το Τελ Αβίβ ζήτησε από την Τουρκία να μεσολαβήσει σε διμερείς συρο-ισραηλινές συνομιλίες ώστε να επαναφέρει τα πράγματα στην προ του 2004 κατάσταση.

β) Η Τουρκο-Συριακή Πλευρά: Από την άλλη πλευρά, η Άγκυρα με τη σειρά της άδραξε, και ορθώς, την ευκαιρία ώστε να εμφανισθεί ως δύναμη σταθερότητας στην γεωπολιτική της περίμετρο και μάλιστα στον αραβομουσουλμανικό σουνιτικό κόσμο. Η περίπτωση αυτή ταιριάζει απολύτως με τα νεο-οθωμανικά γεωστρατηγικά κελεύσματα του συμβούλου του Τούρκου Πρωθυπουργού κ. Ερντογάν, Καθηγητού κ.

Αχμέτ Νταβούτογλου, αναφορικά με τον νεο-οθωμανικό ρόλο που προτείνει ως νέα στρατηγική στην Άγκυρα²³.

Εάν οι συρο-ισραηλινές συνομιλίες καρποφορήσουν, μεσολαβούντων κάποιων ανταλλαγμάτων αμφοτεροπλευρώς, η Τουρκία δεν θα ανεχθεί την απομόνωση του Ιράν, αλλά τουναντίον θα φροντίσει να αποτελέσει και στην περίπτωση αυτή γέφυρα της Τεχεράνης με την Ουάσινγκτον αλλά και την ΕΕ.

c) Η Τουρκο-Ιρανική Πλευρά: Η Άγκυρα αντιλαμβάνεται ότι έχει κοινά συμφέροντα εθνικής ασφαλείας με την Τεχεράνη:

i) το κοινό πρόβλημα του κουρδικού ζητήματος
ii) σημαντικά οικονομικά συμφέροντα (Αγώγος φυσικού αερίου και πετρελαίου Ταυρίδας-Ερζουρούμ).

iii) οι προτάσεις της Άγκυρας προς την Τεχεράνη αλλά και προς την Δύση, να αναλάβει αυτή να εμπλουτίζει το πυρηνικό καύσιμο των ιρανικών αντιδραστήρων σε επίπεδο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, της προσδίδουν δυνατότητες προσκτήσεως ανάλογης πυρηνικής τεχνολογίας στα εδάφη της χωρίς καθόλου, ή έστω με μειωμένης εντάσεως, διεθνείς αντιδράσεις.

iv) επιπλέον, όσο η Τεχεράνη διατηρεί την ισχύ της και λειτουργεί ως γεωστρατηγική απειλή για τα αμερικανικά συμφέροντα στην περιοχή, η γεωστρατηγική βαρύτητα της Τουρκίας ως αναχωματικός παράγων εμφανίζεται αυξημένη για την Ουάσινγκτον.

Άρα προκύπτει σαφώς ότι το συμφέρον της Τουρκίας δεν είναι η αποδυνάμωση της Τεχεράνης, τουναντίον. Αυτό όμως τελικώς, και εδώ βρίσκεται η άκρως ενδιαφέρουσα γεωστρατηγική στρέβλωση, δεν συνάδει

²³ Τον Ιανουάριο του 2008, όταν εξεδόθη το βιβλίο μου: βλ. Ι. Θ. Μάζης, *Η Γεωπολιτική στην Ευρύτερη Μέση Ανατολή και η Τουρκία*, Εκδ. Λιβάνη, Αθήνα, 2008, έγγραφα στη σελ. 89 ότι: «άλλωστε η σύμπραξη Τουρκίας-Συρίας-Ιράν δεν είναι πλέον μυστικό και αποτελεί αντικείμενο εκτενούς, εντόνου όσο και αποκαλυπτικού διαλόγου στα τουρκικά ΜΜΕ, πάντοτε και με τις γεωστρατηγικές ευλογίες του ίδιου του Νταβούτογλου. όπως φαίνεται ο Τούρκος γεωπολιτικός έχει καταφέρει να θέσει εξ ολοκλήρου τη σφραγίδα του επί της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής. Το ζήτημα όμως παραμένει: πόσο συμφωνεί η πολιτική αυτή με την αντίληψη των Η.Π.Α. περί σταθερότητας;». βλ. επίσης στο ίδιο και σσ.:101-109, 58-85 αλλά και 89-95.

με τα ισραηλινά συμφέροντα εθνικής ασφαλείας, παρά το ότι το Ισραήλ προσπαθεί προς στιγμήν να αξιοποιήσει την τουρκική διαμεσολάβηση. Η στρέβλωση αυτή είναι πολύ φυσικό, και αναμενόμενο να δημιουργήσει σύντομα εξελίξεις στην περιοχή, οι οποίες δεν μπορεί να μην αναμειγνύουν, μεταξύ άλλων, και το κουρδικό στοιχείο.

d) Η Ισραηλο-Τουρκική Πλευρά: Η ισραηλινή πλευρά δεν μπορεί να επιτρέψει εξελίξεις οι οποίες θα ενδυναμώσουν την Τεχεράνη μέσω των τουρκικών χειρισμών, διότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο σε συνδυασμό με την ισλαμική κυβέρνηση της Αγκύρας είναι αναμενόμενο να δημιουργήσει στο μέλλον σοβαρά προβλήματα συνεργασίας μεταξύ Αγκύρας και Τελ Αβίβ και να θέσει σε δοκιμασία την ισραηλινή εθνική ασφάλεια. Την στρατηγική αυτή στρέβλωση είναι φυσικό να την αντιλαμβάνεται απολύτως το Τελ Αβίβ. Ως προς αυτό συνηγορεί και η επιλογή της Ελλάδος για την αεροπορική άσκηση του Ιουνίου 2008, μεταξύ Η.Π.Α.-Ισραήλ-Ελλάδος. Άσκηση η οποία ανεξαρτήτως των οποιωνδήποτε -εικαζομένων ή πραγματικών- προθέσεων της, ανεγνώσθη από τους Έλληνες αναλυτές και ως απάντηση στις πυραυλικές δοκιμές της Τεχεράνης αλλά και ως μέσο διπλωματικής πίεσεως προς την ίδια κατεύθυνση.

Η Ελλάς επελέγη και για έναν επιπρόσθετο λόγο: διότι η τουρκική ισλαμική κυβέρνηση, μέλος και του οργανισμού Ισλαμικής Διασκέψεως και ομοιότατος της Τεχεράνης στα πλαίσια του Οργανισμού αυτού, δεν επιθυμεί να δυσαρεστήσει τους Αραβο-ιρανο-μουσουλμάνους γείτονές της επιτρέποντας τη χρήση των ιδικών της υποδομών για τη διεξαγωγή της ασκήσεως αυτής. Πρόκειται για το γνωστό «σύνδρομο του Ιράκ-2003» το οποίο κόστισε ακριβά στην επεμβαίνουσα στο Ιράκ Ουάσινγκτον.

Αυτό το «σύνδρομο», όμως θα παρατηρείται και θα διευρύνεται σε όλο και περισσότερους τομείς ισραηλο-τουρκικής αμυντικής συνεργασίας, με απομείωση της γεωστρατηγικής σημασίας της τουρκο-ισραηλινής αμυντικής Συμφωνίας του Φεβρουαρίου του 1996 και μάλιστα εις βάρος της ισραηλινής εθνικής ασφαλείας. Το Τελ Αβίβ δεν μπορεί παρά να αξιολογεί αρνητικά αυτήν την στρεβλωτική εξέλιξη. Για το λόγο αυτό είναι αναμενόμενο να επιθυμεί να διατηρήσει από τη διαβούλευση αυτή τα μόνα οφέλη που είναι δυνατά: την εξομάλυνση των ισραηλο-

παλαιστινιακών ζητημάτων και τον έλεγχο της Χεζμπολά από την κυβέρνηση Άσαντ. Προσοχή: είναι διαφορετικό πράγμα ο όρος «*από την Κυβέρνηση Άσαντ*» από τον όρο «*από την Συρία*».

Τελικώς, μπορούμε να διακρίνουμε μια τάση ελληνο-ισραηλινής προσεγγίσεως, στρατηγικού χαρακτήρος στην οποία η Ελλάδα ως μη αναθεωρητικός εθνικο-κρατικός δρών και παράγων ειρήνης και συνεργασίας στην Ν/Α Μεσόγειο, μπορεί να προσφέρει πολλά προς την κατεύθυνση αυτή, ως εξομαλυντής εντάσεων και εγγυητής ασφαλείας. Τα κέρδη από μια τέτοια συνεργασία θα είναι ένα σημαντικό καταπίστευμα για την διαδικασία τελικής διευθετήσεως του Κυπριακού προβλήματος προς όφελος της ευρωπαϊκής του λύσεως. Αυτό βέβαια σημαίνει ότι και η ελληνική πολιτική ελίτ δεν θα απωλέσει την ευκαιρία να αξιοποιήσει αυτήν την δυναμική, άλλως...

ε) Εκτιμήσεις για την Πολιτική Στάση του Ισραήλ

Είναι μάλλον προφανές για το Τελ Αβίβ ότι η προοπτική διευθετήσεως των συρο-ισραηλινών ζητημάτων θα απομειώσει σημαντικά την επιρροή των σιιτικών διαύλων της Τεχεράνης στους μηχανισμούς εξαγωγής κρίσεων της Δαμασκού, του Νοτίου Λιβάνου και της Λωρίδας της Γάζας βοηθώντας τον Ισμαήλ Χανίγιε της Χαμάς να προχωρήσει σε περισσότερο θαρραλές προσαρμογές στην διαμορφούμενη νέα κατάσταση. Δηλαδή, την αναγνώριση του κράτους του Ισραήλ και την αποκήρυξη της τρομοκρατικής δραστηριότητας με αντάλλαγμα την έναρξη σοβαρών διαπραγματεύσεων υπό την εποπτεία του Κουαρτέτου με στόχο την προοπτική εξευρέσεως μιας δίκαιης λύσεως του τύπου «*δύο ανεξαρτήτων κρατών/two states solution*».

Το Ισραήλ έχει συνεπώς κάθε συμφέρον να επιλέξει την διπλωματική προσέγγιση με την Συρία, και να υποδείξει στη νέα διακυβέρνηση των Η.Π.Α. την εποικοδομητική φύση αυτής της πολιτικής.

Έχει συμφέρον να αποδείξει στην Ουάσινγκτον ότι η πολιτική αυτή αποτελεί τον μοναδικό τρόπο απομείωσης της περιφερειακής ισχύος ενός ριζοσπαστικού Ιράν και ιδιαίτερα στον Λίβανο (άρα στη Χεζμπολά) και

στην Γάζα, και συνεπώς να διευθετηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το παλαιστινιακό ζήτημα.

Η οικονομική κρίση, με την ραγδαία μείωση των τιμών του πετρελαίου, βοηθά ιδιαίτερος την «εξημέρωση» των ακραίων τάσεων στην Τεχεράνη και ενδυναμώνει την πρόθεσή της να προσεγγίσει την Δύση. Η ευκαιρία αυτή δεν πρέπει να απωλεσθεί από το Ισραήλ, αλλά ούτε και από τις Η.Π.Α.

Αυτή η τροπή του ιρανικού και συριακού ζητήματος θα έχει τις δέουσες επιπτώσεις στην ισραηλο-παλαιστινιακή ρήξη. Και αυτό διότι οι ενδοπαλαιστινιακές πολιτικο-ιδεολογικές πιέσεις προς τον Αμπού Μάζεν, οι οποίες βασίζονται μέχρι σήμερα στους δύο αυτούς πόλους προβολής ισχύος, μη βρίσκοντας έδαφος υποστήριξης θα ατονούν όλο και περισσότερο. Αυτό σημαίνει ότι η σώφρων παλαιστινιακή πλευρά θα καταφέρει να επικοινωνήσει με την ριζοσπαστική ισλαμιστική αντίστοιχη. Δηλαδή, την Χαμάς.

η) Οι Ελληνικές Στρατηγικές Δυνατότητες

Η Αθήνα, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω εκτεθέντα, πρέπει να αντιληφθεί ότι η ειρήνη στην Μέση Ανατολή και ιδιαίτερος μεταξύ Η.Π.Α-Ιράν, Ισραήλ-Συρίας και η δίκαιη επίλυση του Παλαιστινιακού Προβλήματος στη βάση των “two states solution” ευνοεί απολύτως την γεωστρατηγική της παρουσία απομειώνοντας σημαντικά το βαθμό εκβιαστικών πιέσεων της Άγκυρας προς την Ουάσινγκτον, προς «πώληση ειρηνευτικών υπηρεσιών» ή αμφιβόλου αξιοπιστίας «στρατιωτικών διευκολύνσεων» τύπου «Ιράκ 2003». Αυτό αποδεικνύεται από τον μέχρι στιγμής εκτεθέντα γεωστρατηγικό συλλογισμό που καθιστά εμφανές το γεγονός ότι η τουρκική γεωστρατηγική δεν συμβαδίζει πλέον με την αμερικανική και ισραηλινή αντίστοιχη. Δηλονότι, αργά ή γρήγορα οι διαφωνίες αυτές οι οποίες ήδη έχουν καταστεί εμφανείς, θα μετατραπούν σε σοβαρές διπλωματικές συγκρούσεις σε περιπτώσεις όπως π.χ. το Ιρακινό Κουρδιστάν, ο μελλοντικός αγωγός Μοσούλης-Κιρκούκ-Συρίας-Χάιφας, η βελτίωση των σχέσεων Συρίας-Ισραήλ (στη διαδικασία της οποίας αφενός διαφωνεί η Ουάσινγκτον, αφετέρου δεν εύχεται η Τουρκία,

διότι θα απομειωθεί σημαντικότερα ο δικός της μεσολαβητικός και γεωστρατηγικός ρόλος προς το Τελ Αβίβ και την Ουάσιγκτον), η ομαλοποίηση στον Λίβανο, κ.τ.λ.

Τουναντίον, η Ελλάδα θα μπορούσε να λειτουργήσει ως διαμεσολαβητής διότι είναι προφανές, για όλους τους ανωτέρω λόγους, ότι μια ομαλοποίηση των ανωτέρω διπόλων και εστιών αστάθειας την ευνοεί αφάνταστα και η παροχή των καλών υπηρεσιών της συνεπώς θα είναι γνησία, έντιμος και ειλικρινής, απλούστατα (της ηθικής τάξεως μη λαμβανομένης υπόψιν, ως μεταφυσικής προσεγγίσεως σε τοιούτου είδους διαδικασίες) λόγω σαφούς και ευδιακρίτου ελληνικού στρατηγικού συμφέροντος.

Για να συμβεί όμως αυτό θα πρέπει η Ελλάδα να αναμειχθεί στην ανωτέρω ειρηνευτική διπλωματική διαδικασία και να προσφέρει τις ειλικρινείς «καλές της υπηρεσίες». Διαφορετικά, θα το πράξει, όπως το πράττει, η Τουρκία...